

MUDr. Petr Kovář: V prevenci rakoviny děložního čípku se nevyplácí být pasivní

Podle statistik zemře na rakovinu děložního čípku v České republice každých dvacet hodin jedna žena. Co mohou ženy udělat pro to, aby riziko vzniku tohoto onemocnění snížily a jaké jsou možnosti prevence, jsme si povídali s doktorem Petrem Kovářem, vedoucím lékařem sítě gynekologických ambulancí na severní Moravě.

Můžete jednoduše vysvětlit, co způsobuje rakovinu děložního čípku?

Za onemocněním stojí z devětatadesát procent lidský papilomavirus (HPV), respektive několik jeho podtypů. Virus napadá sliznice, na jejichž buňkách po čase působí změny a ty mohou vést až ke vzniku rakoviny. Přenáší se především pohlavním stykem. U mužů virus způsobuje problémy výrazně méně, je ale velká pravděpodobnost, že jej při sexuálním styku přenesou na své partnerky. A těm tak hrozí velké riziko.

Týká se nákaza nějaké specifické věkové skupiny žen?

Největší riziko nákazy je v prvních dekádách sexuálního života. Do třiceti let věku se obvykle organismus s virem vypořádá a imunitní systém jej zcela zlikviduje. Imunita ale bohužel ženám nezůstane a mohou se nakazit znovu. Po třicátém pátém roce je pravděpodobnost nákazy menší. Virus však v ženském organismu napáchá daleko větší škody. Riziko je tedy v jakémkoli věku.

Co je tedy nejlepší prevencí?

Nejlepší prevencí je určitě očkování dívek ještě před tím,

než zahájí sexuální život. Ve třinácti letech jim očkování uhradí zdravotní pojišťovny. I v pozdějším věku má ale očkování smysl a nechat se očkovat mohou ženy bez omezení věku. Tyto ženy si očkování ale hradí samy.

Mohou ženy ovlivnit to, zda u nich onemocnění propukne i nějak jinak?

Každá žena, a to v jakémkoliv věku, by měla jedenkrát ročně absolvovat preventivní prohlídku u svého gynekologa. Součástí prohlídky jsou kromě jiného i cytologické stěry. Z povrchu děložního čípku se stírají povrchové buňky a následně vyšetření v laboratoři prokáže, nebo vyloučí právě změny, které mohou předznamenat vznik rakoviny děložního čípku v budoucnu.

Cytologie tedy jednoznačně prozradí, jestli hrozí riziko vzniku rakoviny děložního čípku?

To bohužel ne. Cytologie ukáže, jestli už na děložním čípku nějaké změny probíhají. Neumí ale prokázat přítomnost původce onemocnění – lidského papilomaviru (HPV). To dokáže spolehlivě pouze HPV testování. O něj může žena svého lékaře

Mudr. Petr Kovář v ambulanci
Foto: archiv Gynprenatal

požádat jako samoplátce. Část žen by měla určitě nově využít možnosti testování zdarma. Od ledna tohoto roku totiž hradí zdravotní pojišťovny HPV test ženám, které mají třicet pět let a čtyřicet pět let. Mají tak možnost zjistit, zda v těle HPV mají. A protože od nákazy trvá obvykle patnáct let, než rakovina propukne, je laicky řečeno „čas s tím něco dělat“.

Pokud test přítomnost HPV prokáže, znamená to, že v budoucnu rakovinou žena onemocní?

Naštěstí ne! Pozitivní test pouze upozorní na vyšší riziko vzniku rakoviny děložního čípku v budoucnu. Po nějakou dobu jsou pacientky sledovány v gynekologické ambulanci častěji. Případně je žena doporučena ke specialistům do Center gynekologicko-onkologické prevence, kde se rozhodne o případném ošetření čípku například konizací. V části případů si imunitní systém s virem může poradit.

Pomůže tedy posílení imunitního systému? Co pro to mohou ženy udělat?

Posílit imunitu je potřeba specificky. V současné době je jediným prostředkem na trhu, který dokládá svou účinnost studiemi, přípravek Papilocare. Jeho účinnost je postavena na biologicky

Foto přípravku Papilocare
Foto: archiv Gedeon Richter Marketing ČR, s.r.o.

aktivních látkách rostlinného původu. Ty umí podpořením vlastní imunity v těle nastartovat obrannou reakci a zlepšit tak lokální imunitu děložního čípku. Organismus má tak větší šanci se HPV trvale zbavit. Buď tedy zabojuje vlastní imunita, kterou můžeme podpořit právě pomocí prostředku jako je Papilocare, nebo bude reakce imunity nedostatečná, změny budou trvalé a mohou se dále prohlubovat v předrakovinné či dokonce rakovinné. Pak máme z lékařského hlediska možnost použít, podle rozsahu nálezu, už jen chirurgické techniky. To je například konizace, amputace děložního čípku, případně odstranění celé dělohy. Pokud už rakovina propukne, následuje mnohdy léčba pomocí radio či chemoterapie. Ta ale bohužel nemusí být vždy úspěšná.

Foto: archiv Gynprenatal